

שלום לך הנבחן !

קרא בעיון את ההוראות בדף זה ונהג בדיוק לפיהן. אי מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות שונות ואף להביא לידי פסילת בחינתך. הבחינה נועדה לבדוק את הישגיך האישיים, ולכן עבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ע"י קבלת חומר כתוב או בשיחות בע"פ, ואין לעזור לנבחנים אחרים גם אם פנו אליך. אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות מכשירי קשר למיניהם וכו' – פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. אם ברשותך חומר עזר שאינו מותר בשימוש, מסור אותו לידי המשגיח לפני תחילת הבחינה. לאחר שסיימת את כתיבת הבחינה, מסור את המחברת לידי המשגיח ועזוב בשקט את חדר הבחינה.

אנא הקפד על טוהר הבחינות!

הוראות לנבחן אקסטרני

1. ודא כי במדבקה שקיבלת מודפסים פרטיך האישיים ופרטי השאלון שתיבחן בו, והדבק אותה על כריכת המחברת, במקום המיועד לכך.
2. אם לא קיבלת מדבקה, מלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.

הוראות לנבחן אינטרני

1. ודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים פרטיך האישיים, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון שתיבחן בו.
2. הדבק על כריכת המחברת, במקום המיועד לכך מדבקת נבחן (ללא שם) ומדבקת שאלון.
3. אם לא קיבלת מדבקות, מלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.

הוראות לנבחנים

1. אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו), היות וחלק זה לא ייסקר.
2. עמודים ששימשו כדפי טיוטה, יש לציין בראש העמוד את המילה טיוטה.
3. אין להשתמש בטיפקס במחברת הבחינה. אם ברצונך למחוק – העבר קו או (X) על הכתוב.
4. במחברת הבחינה יש לכתוב בעט בלבד.
5. אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
6. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, על מנת למנוע עיכובים בזיהוי הנבחן וברישום הציונים.

ב ה צ ל ח ה !

הערכה שלישית

הערכה שניה

הערכה ראשונה

<p>12 סמל שאלון 17 رقم النموذج</p> <p>שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية</p> <p>הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان</p>	<p>18 מועד 21 موعد</p> <p>37 סמל ב"ס 32 رقم المدرسة</p> <p>31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية</p> <p>הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)</p>	<p>מדבקות לנבחן אינטרני ملصقة ممتحن داخلي</p>
<p>12 סמל שאלון 17 رقم النموذج</p> <p>שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية</p> <p>הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان</p>	<p>18 מועד 21 موعد</p> <p>37 סמל מרב"ח 32 رقم مركز الامتحان</p> <p>31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية</p> <p>הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)</p>	<p>מדבקות לנבחן אקסטרני ملصقة ممتحن خارجي</p>

מחברת בחינה אחידה – משבצות – אקסטרני/אינטרני
דפטר امتحן מוחד – מרבעת - خارجي/داخلي

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף.
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحن!

اقرأ بتمعن التعليمات في هذه الصفحة واعمل وفقاً لها بالضبط. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء امتحانك. أعد الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك اعمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير بواسطة الحصول على مواد مكتوبة أو الحديث، كما لا يُسمح مساعدة ممتحنين آخرين، حتى لو توجهوا إليك.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم، أجهزة اتصال بأنواعها وما شابه - إلى غرفة الامتحان ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. إذا كانت لديك مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها، سلمها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد أن تنتهي من كتابة الامتحان، سلم الدفتر للمراقب، وغادر غرفة الامتحان بهدوء.

نرجو التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للممتحن الداخلي

1. تأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأن تفاصيل نموذج الامتحان الذي تُمْتَحَن به مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. ألصق على غلاف الدفتر، في المكان المخصّص لذلك، ملصقة ممتحن (بدون اسم) وملصقة نموذج امتحان.
3. إذا لم تحصل على ملصقات، اكتب بخط يد التفاصيل في المكان المخصّص لملصقة الممتحن.

تعليمات للممتحن الخارجي

1. تأكد بأن تفاصيلك الشخصية وتفاصيل نموذج الامتحان الذي تُمْتَحَن به مطبوعة على الملصقة التي حصلت عليها، وألصقها على غلاف الدفتر، في المكان المخصّص لذلك.
2. إذا لم تحصل على ملصقة، اكتب بخط يد التفاصيل في المكان المخصّص لملصقة الممتحن.

تعليمات للممتحنين

1. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
2. اكتب كلمة "مسودة" في رأس كلّ صفحة تستعملها مسودة.
3. لا يُسمح استعمال التبيكس (спрей) في دفتر الامتحان. إذا أردت المحو - مرر خطاً أو ضع (X) على المكتوب.
4. يجب الكتابة في دفتر الامتحان بقلم حبر فقط.
5. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
6. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الممتحن وفي تسجيل العلامات.

نتمنى لك النجاح!

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ו, 2016
מספר השאלון: 210,011107

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

פרק שני — אוצר המילים והמשמעים; שם המספר — 26 נקודות

פרק שלישי — תחביר ומערכת הצורות — 24 נקודות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

(2) לכתובת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (23-24) של השאלון.

(3) הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

לפניך שלושה טקסטים 1-3. קרא אותם, וענה על השאלות שאחריהם.

טקסט 1

הרובוטים בוא יבוא

מעובד על פי שכתור, א' (21 במאי 2015). איפה הרובוטים שהבטיחו לנו? TheMarker.
אוחזר מ-<http://www.themarker.com>

בימינו השיח הציבורי והתקשורתי מאופיין בפחד גובר והולך מעלייתן של
"המכונות החכמות", משום שהן מְיָתְרוֹת את הצורך בעובדים.
כלכלנים, אנשי טכנולוגיה ועיתודנים מזהירים מפני גלי אבטלה, ירידה
בביטחון התעסוקתי, שחיקה בשכר ופגיעה באיכות החיים. לטענתם, כל אלה
יהיו בקרוב מנת חלקנו בשל עלייתן של המכונות. 5

בראש הקבוצה הזאת עומדים כלכלנים מאוניברסיטת אם-איי-טי (MIT)
בארצות הברית הטוענים כי המהפכה הדיגיטלית מבטלת את מעמד הביניים,
מחסלת מְשָׁרוֹת יותר משהיא מייצרת, ומותירה אותנו עם שוק עבודה
מקוטב. בשוק העבודה העתידי יהיה רוב של עניים – שעובדים בשכר נמוך
או שהמקצועות שלהם נכחדו – בצדו תהיה אליטה, קבוצה קטנה של גאוניים
בתחום הטכנולוגיה, אשר יגרפו את כל הרווחים. 10

טענות הכלכלנים זכו לחיזוק בעקבות מחקר שנערך בשנת 2013
באוניברסיטת אוקספורד באנגליה. במחקר הוסקו מסקנות עגומות בנוגע
לשוק העבודה בעתיד: 47% משוק העבודה בארצות הברית עלול להיות
לא רלוונטי. מספר הולך וגדל של משרות – רואי חשבון, מזכירות, עוזרים
משפטיים ופקידים – כולן בסכנה. 15

האם תחזיות האימים האלה יתממשו? תלוי את מי שואלים.

לדעת האופטימיסטים – המאמינים בכוחה של הטכנולוגיה לקדם את
האנושות – בזכות הטכנולוגיות החדשות מספר המשרות שיתווספו יהיה גדול
יותר ממספר המשרות שייעלמו, והטכנולוגיות האלה יובילו לשגשוג כלכלי חסר
תקדים, כמו שעשו כל המהפכות בשלוש מאות השנים האחרונות. מהפכת
20 המחשוב יצרה יותר מ־1,500 סוגי משרות חדשים לגמרי מאז המצאת
המחשב האישי. לדעת הפסימיסטים, האנושות ניצבת הפעם לפני אתגר
שונה מן האתגרים שידעה בעבר: קצב השינוי הטכנולוגי הוא מהיר מכדי
שהמין האנושי יוכל להסתגל אליו בלא התערבות מטעם ממשלות וארגונים,
25 שתפקידם לזהות מראש את הסכנות.

/המשך בעמוד 3/

בשנתיים האחרונות היה נדמה שקולותיהם של הפסימיסטים השתלטו על הדיון התקשורתי בנוגע לעתיד העבודה בעידן המכוננות החכמות, וכתבות רבות שיש להן כותרות מבהילות כמו "הטכנולוגיה הורגת את מעמד הביניים" הציפו את אמצעי התקשורת. אולם גם אם נהיה אופטימיים יותר, וגם אם השינוי לא יהיה מהיר, אין כל ספק שהשינוי כבר מתרחש. השימוש בטכנולוגיות מחשב ואלקטרוניקה צפוי רק להתעצם בשנים הקרובות, ובעקבות זאת ייעלמו מקצועות מסוימים, כשם שבעקבות השימוש במכוננית נעלם המקצוע נהג כרכרה. אמנם העידן הדיגיטלי מביא עמו ברכה לצרכנים, אך בטווח הארוך השינוי שהוא עושה לשוק העבודה ישפיע לרעה על מצבם של עובדים רבים, ומספרם של עובדים שמצבם רע רק ילך ויגדל.

גם אם עדיין לא התממש סיוט "האבטלה הטכנולוגית", הרובוטים בוא יבואו, ומי שפרנסתו חשובה לו מומלץ שייערך לכך ויבחר כבר עכשיו במקצוע שסיכויי ההישרדות שלו גבוהים.

/המשך בעמוד 4/

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

אחרי שהרובוטים ישלטו בשוק התעסוקה, במה ניתן יהיה לעבוד?

מעובד על פי פישר, י' (17 באוגוסט 2014). אחרי שהרובוטים ישלטו בשוק התעסוקה,

במה ניתן יהיה לעבוד? The Marker. אוחזר מ-<http://www.themarker.com>

שוק העבודה העתידי צפוי להיות שונה בהרבה מהשוק שאנחנו מכירים כיום, ומקצועות רבים צפויים להיעלם – כך נטען במחקר שערך מכון פֵיו (pew) האמריקני. כבר היום מחשבים מסוגלים לבצע עבודות המאופיינות בפעולות שגרתיות שחוזרות על עצמן, אבל בעתיד הקרוב נראה כי הם יהיו מסוגלים לבצע פעולות מורכבות בהרבה.

לפי נתוני מכון פֵיו, המקצוע בעל הסבירות הגבוהה ביותר להיעלם הוא הַגָּהָה¹. אחריו ברשימה: מקריני סרטים, מודדים וקצבים. במקום החמישי ברשימה מדורג מקצוע המזכירות והקצרנות. גם חֶשְׁבֵי שֵׁכר, כְּסָפְרִים, קלדנים, רוקחים ורואי חשבון נמצאים בסכנה, והקופאים גם הם צפויים להיות מוחלפים במכונות.

ברשימת המקצועות שצפויים דווקא להיות חשובים יותר בעשור הבא, כי מחשבים לא יוכלו להחליף את העובדים בהם – ספורטאים ומאמני ספורט, כְּבָאִים, אנשי פיקוח על תנועת רכבות, נהגי קטר, מדעני שימור, כרטיסנים, שוטרים ובלשים. גם תחום ההוראה צפוי שיישמר מעמדו.

ההשלכות הכלכליות של השינויים בשוק התעסוקה יהיו נרחבות. 48% מן המומחים שנשאלו חזו כי עד שנת 2025 יוחלפו עובדים רבים ברובוטים או במחשבים מסוג כלשהו. בעקבות זאת יעלה מאוד שיעור האבטלה. לעומת זאת 52% מן המומחים טענו כי בשוק התעסוקה העולמי ייווצרו משרות יותר משיאבדו, כפי שהיה במהפכה התעשייתית, וכי בזכות החדשנות האנושית מקצועות שייכחדו בעוד קצת יותר מעשור יוחלפו במקצועות חדשים.

הנתונים האלה מעוררים דאגה, מכיוון שבעבר השפיעו תהליכי אוטומציה² בעיקר על עובדי "צווארון כחול"³, ובעתיד הקרוב הם ישפיעו גם על עובדי "צווארון לבן"⁴. לפיכך, גם עובדים בעלי השכלה גבוהה, שזוכים כיום להצלחה בתחום התעסוקה ולמשכורות גבוהות, עלולים להיות מיותרים בתוך כמה שנים. לכן גם מערכת החינוך וגם מוסדות ההשכלה הגבוהה יידרשו להתאים את עצמם לשינוי בשוק התעסוקה העתידי, כדי להעניק לתלמידים של היום יכולת להתמודד עמו.

1 הגָּהָה – בדיקה מדוקדקת של דברי כתב ותיקון טעויות לפני הדפסתם הסופית.

2 אוטומציה – החלפת האדם במכונה: שימוש במכונות לביצוע פעולות שקודם לכן עשה אותם האדם, כדי להקל את העבודה.

3 עובדי "צווארון כחול" – כינוי לאנשים השייכים למעמד הפועלים, העוסקים בייצור ובמלאכת כפיים.

4 עובדי "צווארון לבן" – כינוי לאנשים השייכים למעמד הביניים, העוסקים בתחום המְנָהָל, המסחר והמקצועות החופשיים כגון עריכת דין ורפואה.

טקסט 3

היכוננו לעידן הרובוטים: שוק העבודה בדרך לטלטלה גדולה

מעובד על פי פיינשל טיימס (6 באפריל 2015). היכוננו לעידן הרובוטים: שוק העבודה בדרך לטלטלה גדולה.
גלובס. אוחרז מ' <http://www.globes.co.il>

החרדה מפני השינוי המהיר של עולם העבודה היא גדולה. איום האוטומציה כבר אינו מוגבל לפסי ייצור, והוא מגיע גם אל המשרדים של אנשי "הצווארון הלבן". פחד כזה יכול להיות מְשִׁתָּק: מדוע לטרוח בפיתוח קריירה אם המקצוע שלך עלול להיעלם מחר?

5 אנשי מקצוע שעוקבים אחר מגמות במקומות העבודה ממליצים כאן כיצד לפתח קריירה משגשגת, חסינה בפני העתיד.

לֶאֱרִיק בְּרִינְיוֹלֶפֶזוֹן, פְּרוֹפֶסוֹר לְמִנְהַל עִסְקִים בִּאוֹנִיבֶרְסִיטַת אֵם-אִי-טִי יֵשׁ שְׁלוֹשׁ הַצְעוֹת: רֵאשִׁית, לְמַדוֹ תְּחוּמִים שְׁבִנִי אִדָּם טוֹבִים בְּהֵם יוֹתֵר מִמְכּוֹנוֹת, תְּחוּמִים שְׁנֹדְרִשִׁים בְּהֵם יִצִּירְתִּיּוֹת וְיִזְמֹנֹת, אֲבֵל גַּם כִּישׁוּרִים בִּין-אִישִׁיִּים כְּמוֹ מוֹטִיבַצִּיה, כּוֹשֵׁר שְׁכּוֹע, טִיפּוּח וְדֹאגָה לְזוֹלַת. שְׁנִית, אֶמְצוֹ לְמִידָה לְאוֹרֵךְ כֹּל הַחַיִּים. כִּישׁוּרִים שֵׁשׁ לָהֶם עֵרֶךְ הַיּוֹם עֲלוּלִים לְאֲבֹד מְעֵרְכֵם מֵחַר, בְּגִלְל הַתְּקַדְמוֹת הַטֵּכְנֹלוֹגִיָּה. שְׁלִישִׁית, עֲשׂוּ מָה שְׂאתֵם אוֹהֵבִים בְּאִמְת. בְּעִידָן הַמְכּוֹנוֹת הַהֲתַנְהָלוֹת בְּרוֹב הַשׁוּקִים תִּהְיֶה מִסּוּג: "הַזּוֹכָה לּוֹקַח אֶת הַרּוֹב", כְּלוֹמֵר מְעַט אֲנָשִׁים בְּעֲלֵי כּוֹשֵׁר בִּיצוֹע גְּבוּהָ יִקְבְּלוּ אֶת רּוֹב הַהֲכַנְסוֹת, תְּשׁוּמַת הַלֵּב וְהַהֲצַלְחָה. קֶשָׁה מְאוּד, אִם לֹא בְּלִתִּי אֲפְשָׁרִי, לְהַצְטִיִן בְּלִי לְאֹהוֹב בְּאִמְת אֶת מָה שְׂאֲנַחְנו עוֹשִׂים.

10
15
20
לִינְדָה גְּרֵאטוֹן, פְּרוֹפֶסוֹר בְּבֵית הַסֵּפֶר לְמִנְהַל עִסְקִים בְּלוֹנְדוֹן, אוֹמֵרַת כִּי קֶשָׁה לְתֵאָר בְּאוֹר חִיּוּבִי אֶת עֵתִיד הַתְּעִסּוּקָה, מִשׁוּם שֶׁהַטֵּכְנֹלוֹגִיָּה מֵתְפַתַּחַת וְהִיצֵעַ הַמְשֻׁרוֹת בְּדֵרָגִי הַבִּינִיִּים קֶטָן. הַהֲצַעָה שְׁלֵה הִיא שְׁכַדָּאִי לְלִמּוּד בְּלִי הַפּוּגָה כְּדִי לְרִכּוֹשׁ כִּישׁוּרִים שְׁצִפּוּי שִׁהִיוּ רִבִּי עֵרֶךְ בְּעֵתִיד. לְדַבְרִיהָ, מְבַנֵּה הַקְּרִיירָה בִּן שְׁלוֹשֶׁת הַשְּׁלֵבִים – הַשְּׁכֵלָה, עֲבוּדָה, פְּרִישָׁה – כְּבֵר מִיוֹשֵׁן. "חֲכָם הוּא מִי שְׂרוּאָה אֶת הַנּוֹלָד וּמוֹכֵן לְהֲתַנְסוֹת בְּדַבְרִים חֲדָשִׁים", הִיא מְצִיִּנַת.

لا تكتب في هذه المنطقة

פרק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1-5.

1. ציין מהי המהפכה ששלושת הטקסטים 1-3 דנים בה. (3 נקודות)

2. על פי שלושת הטקסטים צפוי שינוי חברתי-תעסוקתי בעקבות המהפכה שצינת בשאלה 1.

א. (1) לפי הטקסטים, המהפכה פוגעת קודם כול בעובדי "הצווארון הכחול", העוסקים בייצור ובמלאכת כפיים. הסבר מדוע. (2 נקודות)

(2) לדעת הכותבים, הפגיעה עתידה להגיע גם לאנשי "הצווארון הלבן" (למעמד הביניים). הסבר מדוע. (2 נקודות)

(3) לדעת הכותבים, מהו הנזק שיגרם השינוי לשני המעמדות האלה: "הצווארון הכחול" ו"הצווארון הלבן"? (2 נקודות)

ב. כיצד תושפע מן המהפכה "האליטה" הנזכרת בטקסט 1? (2 נקודות)

ג. (1) הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

עקב השינויים בתעסוקה בעתיד תהיה החברה —

- שוויונית ודמוקרטית יותר.
- בעלת פערים גדולים יותר.
- בעלת מעמדות רבים יותר.
- חברה הדואגת לרווחת החלשים בה.

(2) נמק את תשובתך. (2 נקודות)

3. א. בטקסט 1 מוצגות דעותיהם של האופטימיסטים ושל הפסימיסטים בנוגע למהפכה.

(1) על מה מתבססת דעתם של האופטימיסטים בטקסט 1? (2 נקודות)

הקף את התשובה הנכונה.

- על השינוי הטכנולוגי המהיר.
- על ניסיון העבר.
- על תרומתה של מערכת החינוך.
- על מחקרים.

(2) באיזה נימוק הפסימיסטים בטקסט 1 דוחים את דעתם של האופטימיסטים?

(3 נקודות)

(3) אף על פי שבטקסט 1 מובעות דעות של אופטימיסטים ושל פסימיסטים, ניכר

כי דעתו של כותב הטקסט נוטה לאחד הכיוונים. (6 נקודות)

- לאיזה כיוון נוטה דעתו של כותב טקסט 1? _____
- העתק מן הטקסט משפט המחזק את דבריך. _____

ב. הבא מטקסט 2: (4 נקודות)

- דעה אחת אופטימית _____
- דעה אחת פסימית _____

4. בכל אחד מן הטקסטים שקראת יש המלצות כיצד להתמודד עם המהפכה.

א. העתק מאחד הטקסטים המלצה אחת שמופנית לפרט, וציין את מספר הטקסט

שממנו העתקת את ההמלצה. (3 נקודות)

מטקסט מספר _____

ב. העתק מאחד הטקסטים המלצה אחת שמופנית למערכת ממסדית, וציין את מספר

הטקסט שממנו העתקת את ההמלצה. (3 נקודות)

מטקסט מספר _____

/המשך בעמוד 8/

פרק שני – אוצר המילים והמשמעים; שם המספר

(26 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 6-10.

(21 נקודות)

אוצר המילים והמשמעים

6. לפניך הערך **מהפכה** ממילון אבר-שושן (2003).

מְהִפְכָּה נ' [מן הפך] 1. הִפְיָכָה, הִרְסָה, הִחְרָבָה: "בְּמֵהִפְכָּת
סֵדָם וְעִמְרָה" (דברים כט כב).² רבולוציָה, הִפְיָכָה בְּכוּחַ שֶׁל
מְשִׁיטֵר הַמְדִינָה, בְּטוּלָה שֶׁל צוּרַת הַשְּׁלֵטוֹן הַקִּיָּמָה לְשֵׁם
הַקִּיָּמָה שֶׁלְטוֹן חֲדָשׁ: הַמְהִפְכָּה הַצְרָפְתִּית הַגְדוּלָה (1789).
מְהִפְכַת אוֹקְטוֹבֵר בְּרוֹסְיָה (1917).³ שְׁנוּי הַפּוֹדָה וּפְתָאוּמִי
בְּעִנְיָן אוֹ בְּמִקְצוֹעַ מְסִים: הַנּוּל הַמְכָּנִי הַכְּנִיס מְהִפְכָּה בְּיִצְוֹר
אַרְיָגִים, כִּף הַחֲלָה הַמְהִפְכָּה הַתְּעִשְׂיָתִית. תּוֹרַת הַיַּחְסוּת שֶׁל
אַיִנְשׁוּטֵין חוֹלְלָה מְהִפְכָּה בְּמִדְעַ הַפִּיזִיקָה.⁴ [בלשון הדיבור]
מַצָּב שֶׁל אֵי-סֵדֵר, אֲנִדְרָלְמוּסִיָּה (גם בהפרזה): עוֹד לֹא הִסְפַּקְנוּ
לְסַדֵּר אֶת הַמְהִפְכָּה בְּדִירְתָנוּ הַחֲדָשָׁה. – [מְהִפְכַת-, מְהִפְכוֹת,
מְהִפְכוֹת-]

א. לפניך ארבעה משפטים ובהם מודגשת המילה **מהפכה**.

ציין ליד כל משפט את מספר ההגדרה מן המילון המתאימה ביותר למשמעות המילה
במשפט. (4 נקודות)

- **המהפכה** הדיגיטלית מבטלת את מעמד הביניים (טקסט 1, שורה 7).
- במהלך **המהפכה** האמריקנית (1765-1783) הכריזו 13 מושבות בריטיות באמריקה על עצמאותן והקימו מדינה דמוקרטית.
- **המהפכה** שחולל שר האוצר בשיטת המיסוי זכתה לתגובות רבות.
- האורחים שנפשו בבית ספר שדה השאירו **מהפכה** בחדרים.

ב. איזו מן המשמעויות שבערך "מהפכה" אינה משמשת בלשון ימינו? _____

(2 נקודות)

7. א. בטקסט 1 כתוב: "המהפכה הדיגיטלית [...] מותירה אותנו עם שוק עבודה **מקוטב**" (שורות 7-9).
- מהי משמעות המילה "מקוטב"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
- שגורם להרס החברה
 - שאין בו יציבות
 - שיש בו ניגוד קיצוני
 - שאינו שלם
- ב. בטקסט 1 כתוב: "הטכנולוגיות האלה יובילו לשגשוג כלכלי **חסר תקדים**" (שורות 20-21).
- מהי משמעות הצירוף "חסר תקדים"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
- שאינו צועד קדימה
 - שלא היה כמותו
 - שאינו מופיע ראשון
 - שאין לו עתיד
- ג. בטקסט 2 כתוב: "המקצוע בעל ה**סבירות** הגבוהה ביותר להיעלם הוא הגהה" (שורות 6-7).
- מהי משמעות המילה "סבירות"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
- רגישות
 - דירוג
 - תוצאה
 - סיכוי

8. בטקסט 1 כתוב: "כלכלנים, אנשי טכנולוגיה ועיתונים מזהירים מפני [...] **שחיקה** בשכר" (שורות 3-4).

באילו מן המשפטים שלפניך אפשר להשתמש במילה "שחיקה"? כתוב את המילה במשפטים שבהם מתאים להשתמש בה. (3 נקודות)

- שר התחבורה הציג תכנית חדשה למען הגֵּרָת _____ בכבישים.
- העובדים התלוונו על _____ נפשית וביקשו לצאת לחופשה.
- מרוב שימוש במגפיים חלה בהם _____ .
- בעקבות הסיפור המדכא חלה _____ במצב רוחו.
- בשנים האחרונות חלה _____ במפלס מי הכינרת.
- מורים רבים מתלווים על _____ במעמדם.

9. א. לפניך מילים מן הטקסטים. ליד כל מילה, כתוב מילה משלך בעלת **משמעות קרובה**,

(מילה נרדפת) שיכולה להמיר אותה ולשמור על משמעות המשפט בטקסט.

(4 נקודות)

- מְשׁוּרָת (טקסט 1, שורה 8) _____
- מוֹתִירָה (טקסט 1, שורה 8) _____
- לְהִתְעַצֵּם (טקסט 1, שורה 32) _____
- הַפּוּגָה (טקסט 3, שורה 19) _____

ב. לפניך מילים מן הטקסטים. ליד כל מילה כתוב מילה משלך **המנוגדת** לה במשמעותה.

(2 נקודות)

- שְׁגִשׁוּג (טקסט 1, שורה 20) _____
- מוֹרְכָבוֹת (טקסט 2, שורה 5) _____

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

(5 נקודות)

שם המספר

10. לפניך משפטים ובהם מספרים מודגשים. כתוב במילים את המספרים המודגשים (אין צורך לנקד).
- 52 אחוזים מן המומחים טוענים כי שוק התעסוקה יצליח ליצור יותר משרות.
- המאמר התפרסם ב-17 באוגוסט 2014.
- ב-15 השנים האחרונות לא חל שינוי בשוק התעסוקה האמריקני.
- מספר המחשבים במפעל אינו מספיק. יש להגדילו פי 3 .
- תוכל לקרוא על נושא הרובוטים בעמוד 11 בכתב העת.

פרק שלישי — תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה שמונה שאלות: ארבע מתחום התחביר (11-14) וארבע מתחום מערכת הצורות (15-18).
ענה על ארבע שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום התחביר או מתחום מערכת הצורות
או משני התחומים, כרצונך (לכל שאלה — 6 נקודות).

תחביר

11. לפניך ארבעה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. השימוש בטכנולוגיות מחשב יתעצם בשנים הקרובות, ובעקבות זאת ייעלמו מקצועות מסוימים.

II. החרדה מפני השינוי המהיר שעובר עולם העבודה היא גדולה.

III. העידן הדיגיטלי הוא ברכה לצרכנים, אך בטווח הארוך הוא משפיע לרעה על חלק מן העובדים.

IV. בעבר הושפעו מתהליכי האוטומציה בעיקר עובדי "הצווארון הכחול", ובעתיד יושפעו מהם גם עובדי "הצווארון הלבן".

א. ציין את המספר של המשפט היוצא דופן מבחינת הסוג התחבירי. _____

ב. ציין את הסוג התחבירי של המשפט היוצא דופן. _____

ג. ציין את הסוג התחבירי המשותף לשלושת המשפטים האחרים. _____

ד. ציין את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו במשפטים.

- בטכנולוגיות _____
- מפני השינוי המהיר _____
- ברכה _____
- עובדי "הצווארון הכחול" _____

12. לפניך שלושה משפטים מורכבים III-I. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. האופטימיסטים מאמינים שהטכנולוגיות החדשות יובילו לשגשוג כלכלי.

II. עובדים בעלי השכלה גבוהה שזוכים כיום להצלחה בתעסוקה, ייפלטו משוק

העבודה בתוך כמה שנים.

III. אנשי מקצוע שעוקבים אחר מגמות במקומות העבודה מציעים הצעות לפיתוח

קריירה משגשגת.

א. תחם את הפסוקית בכל אחד מן המשפטים.

ב. מה ההבדל בין תפקיד הפסוקית שבמשפט I לבין תפקיד הפסוקיות במשפטים II ו-III?

ג. ציין את הנשוא ואת הנשוא שבמשפט העיקרי שבכל משפט.

משפט I נושא _____ נושא _____

משפט II נושא _____ נושא _____

משפט III נושא _____ נושא _____

13. לפניך שני משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. לינדה גראטון היא¹ פרופסור בבית הספר למנהל עסקים בלונדון.

II. היא² טוענת כי מבנה הקריירה בן שלושת השלבים הוא מיושן.

א. ציין את הסוג התחבירי של כל אחד מן המשפטים.

משפט I _____ משפט II _____

אם המשפט מורכב – תחם את הפסוקית, וציין את תפקידה התחבירי (משלימות שם או משלימת פועל).

אם המשפט הוא משפט איחוי (מחובר) – תחם את איבריו.

ב. ציין את התפקיד התחבירי של כל אחת מן המילים המסומנות בקו.

היא¹ _____

היא² _____

ג. כתוב מילית אחרת שיכולה להמיר את המילית "כי" במשפט II. שמור על משמעות המשפט ועל סוגו התחבירי. _____

ד. לפניך משפט נוסף ובו המילית "כי".

III. מקצוע ההוראה לא ייעלם כי מחשבים לא יוכלו להחליף את העובדים בו.

מהי המשמעות של המילית "כי" במשפט III, ובמה אפשר להמירה בלי לשנות את משמעות המשפט ואת סוגו התחבירי?

14. לפניך חמישה משפטים. לאחר כל משפט יש קו.
- I. למדו מקצועות חדשים כדי שתשתלבו בשוק התעסוקה העתידי. _____
 - II. עד שנת 2025 יוחלפו עובדים רבים ברובוטים, ועקב כך יעלה שיעור האבטלה עלייה ניכרת. _____
 - III. מקצוע ההוראה אינו פופולרי בקרב צעירים, אף על פי כן רבים לומדים אותו. _____
 - IV. לכללנים חוששים מאבטלה בעתיד בשל עלייתם של הרובוטים. _____
 - V. גם אם מסקנות החוקרים הן עגומות, רבים מאמינים בהשפעתה החיובית של הטכנולוגיה על שוק העבודה. _____
- א. ציין בקו שלאחר כל משפט את הקשר הלוגי שבו.
- ב. מכל אחד מן המשפטים, העתק את מילת (או מילות) הקישור המבטאת את הקשר הלוגי, וכתוב מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי.
- מילת הקישור במשפט I: _____
 - מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי: _____
 - מילת הקישור במשפט II: _____
 - מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי: _____
 - מילת הקישור במשפט III: _____
 - מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי: _____
 - מילת הקישור במשפט IV: _____
 - מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי: _____
 - מילת הקישור במשפט V: _____
 - מילת קישור אחרת המבטאת אותו קשר לוגי: _____

מערכת הצורות

15. לפניך טבלה.

בעמודה הימנית בטבלה יש פעלים מודגשים.

השלם (במקומות הלבנים בלבד) את המידע הנדרש בנוגע לכל פועל.

(אין צורך לכתוב משפטים.)

שם הפועל	השורש	הבניין	שם הפועל (מאותו השורש ומאותו הבניין)	שם הפועל (מאותו השורש ומאותו הבניין)
אנשי טכנולוגיה מְזַהְיִים מפני גלי אבטלה.				
הכנסת הרובוטים מְאִתְגֶּרֶת את דור העובדים.				
המהפכה הדיגיטלית מחסלת יותר משרות משהיא יוֹצֵרֶת.				
המחקר הַצִּיג מסקנות עגומות על שוק העבודה בעתיד.				
קולותיהם של הפסימיסטים הַשְׁתַּלְטוּ על הדיון בתקשורת.				
במה יהיה נִתָּן לעבוד?				

/המשך בעמוד 19/

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

16. א.

- לפניך משפטים, ובהם פעלים סבילים מודגשים.
- השיח הציבורי מְאָפֵן בפחד מפני עלייתן של "המכונות החכמות".
 - שוק העבודה יִרְכֵב בעתיד מרוב של עניים.
 - תוצאות המחקר מְכָרוֹת לכל העוסקים בדבר.
 - מערכת החינוך תִּדְרֹשׁ להתאים את עצמה לדרישות השוק.
- בטבלה שלפניך כתוב את הבניין של כל אחד מן הפעלים הסבילים, וכתוב כל פועל בצורתו הפעילה. שמור על הזמן ועל הגוף של הפועל.

הפועל הסביל	הבניין	הצורה הפעילה
מְאָפֵן		
יִרְכֵב		
מְכָרוֹת		
תִּדְרֹשׁ		

ב.

- לפניך שני משפטים, ובהם פעלים מודגשים.
- I. נָטַע עצים בכניסה ליישוב.
 - II. העץ נָטַע לזכרם של התושבים שנפלו.
- בטבלה שלפניך נתח את שני הפעלים.

הפועל	השורש	הבניין	הגוף	הזמן
I. נָטַע				
II. נָטַע				

17. א. (1) לפניך חמישה צמדים של שמות פעולה.

— הקף את הצמדים שבהם שמות הפעולה הם מאותו הבניין, וציין לידם את הבניין המשותף.

— בשאר הצמדים, ציין את הבניין של כל אחד משמות הפעולה.

- שָׁשׁוּג — סִפְּנָה _____
- הַצְּמָדוֹת — הַתְּמַמְּשׁוֹת _____
- הַשֵּׁג — הַצְּלָחָה _____
- שְׁלִיטָה — דְּאָגָה _____
- צִיּוֹן — בְּחִירָה _____

(2) ליד כל אחד משמות הפעולה שלפניך כתוב שם פעולה מאותו השורש, אך

בבניין אחר.

_____ הַצְּמָדוֹת

_____ צִיּוֹן

ב. לפניך חמישה צמדים של שמות.

(1) הקף את הצמדים ששני השמות בהם שייכים לאותו המשקל.

- מְגַבֵּת — סִיָּרָת
- מְצַבֵּה — מְצַלְמָה
- מְחַסּוֹם — מְסוּק
- מְפַל — נְגַר
- תְּלַמֵּד — תְּקִין

(2) העתק מן הצמדים שבסעיף ב(1):

_____ מילה אחת מגזרת השלמים

_____ מילה אחת מגזרת חסרי פ"נ

_____ מילה אחת מגזרת חסרי פי"צ

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

18. א. לפניך שמות עצם מודגשים.

חֶשֶׁב, קִלְדָן, מְגִישׁ חדשות, תְּסַרִיטָאִי,
מְתַאֲגֵרֵף, מְסַגֵּר, מְשַׁפֵּטֵן

(1) לפניך טבלה. מייין בה את שמות העצם לשתי קבוצות, לפי דרך התצורה שלהם, וציין בראש כל עמודה את דרך התצורה של השמות בה.

(2) מהי המשמעות המשותפת של שמות העצם המודגשים?

(3) במה שונה המילה פְּסִיכֹלוֹג מן המילים שבראש השאלה?

ב. לפניך ארבעה צירופים, ובהם מילים מודגשות.

ילד הַרְפָּתָקֵן שִׁיקוֹל אִישִׁי נושא רְגִישׁ דיבור קוֹלְנִי

(1) מהי המשמעות המשותפת של המילים המודגשות?

- (2) איזו מן המילים המודגשות יוצאת דופן בדרך התצורה שלה? _____
- ציין את דרך תצורתה. _____
- מהי דרך התצורה המשותפת למילים האחרות? _____

ג. לפניך שתי מילים.

רְכַבְתָּ רְכַבְלָהּ

(1) ציין את דרך התצורה של כל אחת מן המילים.

_____ רְכַבְתָּ

_____ רְכַבְלָהּ

(2) הבא דוגמה משלך למילה שנוצרה באותה דרך תצורה של כל אחת מן המילים.

_____ רְכַבְתָּ

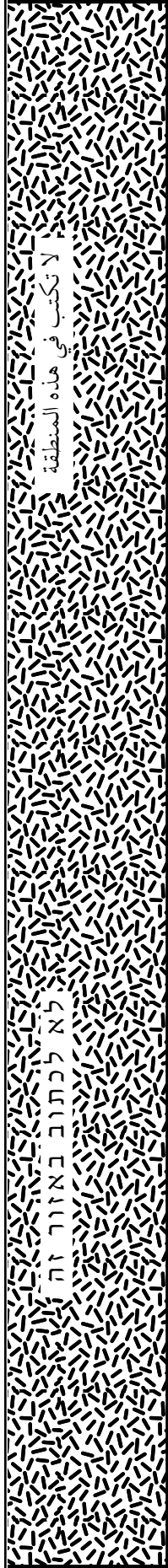
_____ רְכַבְלָהּ

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

טיוטה

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

מדבקות משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.

בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضاً.

بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"